

DE TRAM

KATHOLIEK VOLKSBLAD VAN SINT-TRUIDEN

VERSCIJNENDE DES ZATERDAGS 'S AVONDS

ABONNEMENTSPRIJS : 2,50 fr. per jaar, voorop betaalbaar. Het heele jaar door worden abonnementen aangenomen, voor 't zelfde welke tijdruimte, aan 5 c. per nummer berekend.

Artikelen en mededeelingen vrachtfrij te zenden, vóór den Woensdag avond, aan 't Redactiecomité van De Tram, Hamelstraat, 13, te Sint-Truiden.

SINTE-LUTGARDIS' DRUKKERIJ
JOS. LEENEN
Eigenaar-Uitgever van DE TRAM
HAMELSTRAAT, 13, SINT-TRUIDEN

AANKONDIGINGEN : 15 c. den drukregel. RECLAMEN : 25 c. — Lange of dikwijls te herhalenannoncen, per accoord. Aankondigingen en reclamen worden aangevaard tot *Vrijdag 's avonds*.

Affiches, enz., gedrukt bij den uitgever dezes blads, worden kosteloos als annonce ingelascht. — Alle drukwerken worden er gratis opgesteld of vertaald, volgens het geval.

Nieuwjaar nadert.

Wij vernemen uit goede bron, dat zekere rijke voorstanders van **De V. Burger** dit uiterst gevaarlijk blaadje gratis voor niets in de herbergen van de stad en van de dorpen des kantons zenden, ja, het zelfs in katholieke herbergen vrijwillig vergeten. Wij vragen aan de bemiddelde katholieken, dat zij ook voorstanders zouden willen wezen van de twee St-Truidensche katholieke weekbladen in de herbergen van hunne gemeente. Poets wederpoets! NB. Onze kolommen staan open voor de onderschrijvingen, hoe gering zij ook wezen.

Alwie een abonnement op DE TRAM neemt voor 't jaar 1898, ontvangt van nu af tot Nieuwjaar ons blad kosteloos.

De armen uit de mouwen, vrienden!

Er zijn aardige menschen op de wereld; van die menschen die van den morgen tot den avond zitten rond te zien naar de voorvallen van onzen aardbol... om ze te beknibbelen. Worden ze gewaar, dat iemand eenig werk begint of voorstaat, dan beginnen zij, zonder dat werk grondig te bestudeeren, zooals een verstandig mensch dat zou doen, daarover te spreken en te redeneeren, en, zien ze er eene fout aan, of meenen zij slechts er eene aan te zien, dan wordt die man en dat werk onbarmhartig over den hekel gehaald, dan moest gij eens hooren, vrienden, wat al onzin en domheden daar voor den dag komen.

Zoo is het gegaan met alle werken. Om u een paar voorbeelden te geven, wat werd er niet geschreeuwd over den E. Heer Pottier. Als men een portret van den duivel had moeten schilderen, dan kon het zeker niet erger geweest zijn, dan dat van dien geleerden priester. Hoe staan de zaken vandaag? H. Pottier heeft gelijk; hij is en blijft leeraar voor de jonge priesters; hij wordt ondersteund door Paus en Bisschoppen. De partij, die hij vormde, of ten minste de mannen, die zijne denkbeelden deelen, gaan hand in hand met hunne bitterste vijanden van over eenige jaren.

Een voorbeeld dat zeker beter zal begrepen worden, hier in de stad en omstreken, is de stichting van de Maatschappij voor Werkmanshuizen. Herinnert gij u nog, hoe men die in den beginne afkeurde en hekelde? Weet gij nog, hoe men ze tegenwerkte en zelfs, bij hare opkomst, in de wieg trachtte te smoren? Of liever, neen; velen uwer zullen dat nog niet weten; daarvoor zou men den stichter misschien moeten te rade gaan, en deze zou het u misschien niet zeggen. Maar hoe het ook zij, wie is niet tegen die Maatschappij ingenomen? Ziet niet iedereen, en vooral de werkmanshuizen, dat ze gemaakt en bestuurd wordt alleenlijk te zijnen voordeele.

Zoo is het insgelijks met de gazetten. Hoe dikwijls heb ik artikelen van gazetten hooren belachelijk voorstellen en misvormen.

Het is zoo gemakkelijk af te keuren en te veroordeelen. Maar, Heeren, als gij die zaken veel beter zoudt doen, als gij zooveel kennissen hebt over de kwestie van den dag, over de sociale zaken, over de politiek, over gemeentebestuur, over godsdienst en zedeleer, doet ons dan toch een plezier, en houdt eenige minuten van den dag vrij voor het een of ander artikelje. Ons blad staat voor u open; het kan niet anders dan winnen, bijzonder op het einde van 't jaar; mij dunkt, de abonneenten zouden bijvloeden als het water der Cycindria. Zoo zoudt gij uwe gedachten kunnen verspreiden en uwen evenmensch dienstig zijn; zoo zoudt gij zelf kunnen bouwen, in plaats van altijd af te breken. Wij deen dit des te liever, daar wij hier op deze wereld geene belooning verwachten, daar wij

arbeiten zonder tractement, voor het goede en zijne verspreiding. Het zou derhalve voor ons veel plezieriger zijn, eenigen tijd, of de rest van ons leven toeschouwers te blijven in den strijd tusschen die nieuwe reuzen der pen en het kwaad, dat overal tracht wortel te schieten.

Overigens, ons dunkt het een plicht te zijn door onze pen de boosheid op den voet te volgen en ze te ontmaskeren, de deugd te verdedigen en te handhaven. Als gij overtuigt zijt, dat wij dat wapen slecht hanteeren, dan meenen wij, dat het u plicht is ons het goede voorbeeld en de goede richting te geven, opdat het kwaad werkelijk verdwijne en het goed ontkieme en rijpe. — Of zoudt gij ook niet verplicht zijn, zooals wij, indien het zoo is, dat gij talenten hebt, om die ten goede door allerlei middelen te gebruiken?

Wij verwachten dus uw licht en uwe hulp; de handen uit de mouwen, a. u. b. l.

De Pastoors. — Het Geld. Het Geloof.

3de ARTIKEL.

Men schrijft aan *Le Bien du Peuple* :

Over eenige dagen kwam ik door de goede stad Sint-Truiden. Ik had reeds hooren spreken over een Werk door eenen ieverigen priester in dit oogenblik begonnen en bijna ten uitvoer gebracht, werk strekkende tot nut en voordeel der jonkheid en der volwassene lieden.

Hem ontmoetende, verzocht ik hem mij in zijne nieuwe gebouwen te brengen, hetgeen hij dan ook met de grootste welwillendheid deed. Wat vooreerst mijne oogen trof, was een schoon en groot kruis, welk de voorgevel van het huis langs de straat versiert, met dit opschrift : *Hij moet regeeren*. Daarna toonde mij de priester het huis : alles draagt er den stempel van de grootste eenvoudigheid, ja zelfs van armoede. In dit huis heeft de jonkheid eene voorloopige schuilplaats gevonden : eene leeszaal, een klein heiligdom en eene speelplaats. Bij gebrek aan ruimte zijn talrijke jongelieden moeten geweigerd worden, en slechts een zestigtal vormen de afdelingen van dit Behoedingswerk.

Het woonhuis, dat er armoedig uitziet, en het nieuw gebouw, te midden van den ofgericht, steken schrikkelijk tegen elkander af. De priester, welke zich in de armoede behaagt voor zich zelve, heeft alles grootse geëischt voor zijne werken en voor zijne gunstelingen. Ik zou juist de grootte van de nieuwe gebouwen niet kunnen opgeven, maar zij zijn zeer uitgestrekt. Geheel het gebouw, op hetwelk thans het timmerwerk voltrokken ligt, is in metselrij en ijzerwerk. De onderste verdiepingen, welke de breedte en lengte van het gebouw hebben, tellen drie meters hoog en kunnen voor veelsoortige instellingen dienen. De benedenplaats is hoog gesteken, en is verdeeld in drie zalen van dewelke men, zoo noodig, eene enkele groote plaats maken kan; in elke zaal bestaat wederzijds eene gaanderij. De eerste en eenigste verdieping zal tot kapel dienen.

De kant, welke langs den hof ziet, heeft eene buitentrap met glas overdekt en over dezelve zal eene uitgestrekte gaanderij komen om, bij schoon weder, er op de zuivere lucht te kunnen inademen. Eene schoone voorplaats, tusschen het woonhuis en het voornaamste nieuw gebouw, is voorbehouden voor de jongelieden, welke hunne eerste Communie nog niet gedaan hebben; der ruimte welkeachter het gebouw overblijft zal in twee deelen verdeeld worden, eene speelplaats voor jongelieden en eene voor volwassenen.

Maar tot wat doel, zult gij mij vragen, zal dit alles moeten dienen?

Dat alles zal dienen aan diegenen, welke zich verbinden zich van gealcoliseerde dranken te onthouden. Beloof dit en verbind u, en gij zult door dezen goeden priester, die van den strijd tegen alcohol het grootste deel van zijn leven gemaakt heeft, met open armen aangenomen worden. Want, hij weet, dat degene welke een genoegzamen moed en zielskracht bezitten om aan de bekoring van den drank te wederstaan, tot het aanwerven van alle deugden, waarvan de matigheid de bewaakster is, zal komen. Ten andere, 't is aan het

christen leven, aan de bovennatuurlijke deugd dat deze zielskracht zal gevraagd worden.

De aankoop van het onroerend goed heeft, zegt men, dertig duizend fr. gekost; het oprichten der nieuwe gebouwen kost al veel meer. En desniettegenstaande is de ijver van dien priester nog niet uitgeput, aangezien de kareelen welke onregelmatig uit den gevelmuur naar den kant van het woonhuis uitspringen, genoeg zeggen, dat het verlangen van den Bestierder is, de twee gebouwen samen te verbinden : « Dat zal wel komen zegt hij, er zijn zoovele zaken in te richten, zooveel goed uit te voeren. »

— En de middelen? En het geld?

Ik heb den ondernemer gezien : en hij is vol moed en betrouwen : *tot heden zijn, iedere week, de werklieden betaald gecoorden*; somtijds is er een weinig over in de kas en dan kan men eene kleine som op rekening aan den ondernemer betalen. 't Is de Voorzienigheid Gods, die de groote en kleine giften zendt; dan nog is het de armoede welke deze goede priester uitoefent met zich te berooven van alles ter liefde Gods en uit liefde van zijne broeders.

Indien gij, lezer, ooit door de Koestraat of over de Tichelrijwandelung te Sint-Truiden komt, aanschouw die gebouwen; en dan, dan de handen aan den portemonnaie, en geef eene milde aalmoes aan dezen liefdadigen en kloeken weldoener van het volk. Maar wilt gij zeker zijn hem 't huis te vinden, kondig uw bezoek aan, want zeer dikwijls is de bouw op reis om de *scholen te inspecteeren*.

Hij zal misschien niet heel tevreden zijn, dat wij deze kleine geheimen veropenbaard hebben; immers er kan nog meer van gezegd worden. Maar hetgeen wij hier zeggen, is voldoende om hulde te brengen aan den ijverigen priester, en om de edelmoedige zielen aan te wakkeren hem te ondersteunen.

SPECTATOR.

Weerklank

van het **NATIONAAL CONGRES** der Derde-Ordelingen van S. Franciscus.

Redevoering van den **Z. E. H. VAN BRUYSEL**, Pastoor-Deken van Oudenaerde, over de oprichting der Vergaderingen.

(Vervolg.)

Maar, zegt men uog, er zijn hedendaags al te veel werken. Voornamelijk sedert den vermaarden omzendbrief van Paus Leo XIII over den toestand der werklieden, men spreekt niet meer, men hoort niet meer dan van verenigingen, maatschappijen, bonden, kringen van alle slag.

Er zijn al vergaderingen genoeg : waarom nog die Derde-Orde er bijvoegen? Het eene werk zal het andere benadeelen en doden. Zoo spreekt men, ja : men beroept zich op 't woord van den Paus om allerlei verenigingen te stichten van stoffelijke belangen, om de maatschappij van socialisme te bevrijden, en men doet wel, zeer wel voorzeker. Maar men vergeet, dat het dezelfde Paus Leo XIII is die gezegd heeft : « *Mijne oplossing der sociale kwestie, het is de Derde-Orde!* » Men vergeet, dat het dezelfde Paus Leo XIII is die in 1884 de Derde-Orde aantoonde als een allerkrachtigst middel om de vrijmetselarij te bestrijden : « *Daar, zij hij, in de Derde-Orde, en niet in de goddelooze leerstelsels onzer eeuw, daar vindt men de ware vrijheid der kinderen Gods, de ware broederlijkheid, die ons tot onzen algemeenen Vader brengt, de ware gelijkheid die de verschillende standen niet dwarselikt droomt af te schaffen, maar ze in harmonischen samenhang vereenigt en doet dienen tot elkaars welzijn.* » 't Is de zelfde Paus Leo XIII die in 1886 uitriep : « *O! de Franciscanische Derde-Orde! Ge weet hoezeer ik verlang, dat ze zich uitbreide. Ik kom er altijd op terug, ik spreek er van in alle omstandigheden. Ik ben overtuigd, dat wij door de Derde-Orde en de uitbreiding van Franciscus geest de wereld zullen redden.* » Aldus spreekt de Paus. Richt dus vergaderingen van stoffelijke belangen in : 't is het verlangen van den Paus, maar richt ook de Derde-Orde op : 't is het bevel van den Paus. *Hec oportuit facere et illa non omittere.* — Het een moet ge doen, het andere niet laten. Maar ik zal nog meer zeggen. De Vergaderingen van de Derde-Orde zijn de gemakkelijkste van allen om in te richten. En waarom? Het is dat iedereen er deel kan van maken. Men heeft immers Congregatiën van O. L. V., bij voorbeeld, voor jongelingen, andere voor jongedochters, andere voor getrouwde mans, voor gehuwde vrouwen, men heeft maatschappijen van O-

derlingen Bijstand voor de werklieden, bonden voor de landbouwers, gilden voor schoenmakers, schrijnwerkers, schilders en andere ambachtlieden. Maar de Derde-Orde, zooals verdere sprekers u zullen zeggen, is voor iedereen : voor jong en oud, voor arm en rijk, voor koningen en keizers zoowel als voor werklieden en bedelaars. Richt ze maar in : zij zal aan al uwe andere maatschappijen voordeel bijbrengen, en aan geene enkele na-deel. Het zal de ziel zijn die al uwe andere inrichtingen zal doordringen, en aan allen een nieuw leven en nieuwe krachten zal bijzetten.

Eene laatste opwerping nog is de volgende. Ja, zegt men, ik heb genoeg mijne parochie; ik ben er zeker van, wil ik beginnen, zoo zal ik met alle moeite misschien tien, twintig Derde-Ordelingen kunnen bijeenbrengen, maar meer niet. — Welnu, en wie gebiedt u een groot leger te verzamelen? Het zijn altijd de grootste legers niet die de veldslagen winnen. Ah! ik spreek van legers. En inderdaad, Gregorius XVI noemt de Derde-Ordelingen soldaten van Christus, hij noemt ze nog : *Machabeërs*. Welnu, weet gij niet dat Judas de Machabeër met zes duizend soldaten, legers van veertig duizend man overwon? Weet ge niet dat Gedeon met drie honderd duizend strijders een leger van honderd vijf en dertig duizend Madianieten ten gronde verpletterde?

Tien, twintig man, zegt gij. Maar ziet eens : de zon is gansch alleen om ons te verlichten, en nochtans haar licht is grooter dan het licht van al die miljoenen sterren die aan het uitspansel flikkeren, alhoewel die sterren grooter zijn dan de zonne zelve; maar vermits de zon ons zeer nabij is, zijn hare lichtstralen ook duizendmaal krachtiger. Zoo ook uwe tien, twintig Derde-Ordelingen zullen in de nabijheid leven van het volk, onder het volk gemengd zijn, en rondom hen het licht verspreiden van geloof, van wederzijdsche liefde, van deugd en van wellevendheid.

Tien, twintig man! Maar wie zegt u dat uw leger niet aangroeien zal? Kent gij de gelijkenis niet van het mostaardzaadje dat het kleinste is onder al de granen, en nochtans opwast tot eene reusachtigen boom die zijne kruin in de wolken verheft? De Zaligmaker zelf had maar twaalf apostelen rond zich; hij zeide hun nochtans : *Nolite timere pusillus grex, quia complacuit Patri vestro dare vobis regnum*, vrees niet, kleine kudde als gij zijt, want het heeft den hemelschen Vader behaagd u het koninkrijk te schenken. En inderdaad, die kleine kudde van twaalf vischschers heeft het aanschijn der wereld veranderd. De H. Franciscus van Assisi had ook eerst maar twaalf volgelingen, en thans vervullen zij de gansche wereld. Ozanam stichtte de sociëteit van Vincentius a Paulo met een handvol zijner vrienden, en thans verbazen zij de wereld door de wonderwerken hunner liefdadigheid.

Maar ik zou te verre uitweiden; ik zou te lang uwe aandacht bezig houden. Ik meen u reeds genoegzaam bewezen te hebben hetgeen ik bij den aanvang zegde : hoe gemakkelijk het is vergaderingen in te richten. Die het anders meenen, 't is enkel dat zij de zaak verkeerd opvatten.

Aan het werk dus, Mijneheeren! En nu vooral, na dezen plechtigen landdag der Derde-Ordelingen, met zulken schitterenden uitslag bekoord, waartoe van de vier hoeken van het land het puik der christene bevolking is samengestroomd; aan 't werk met nieuwen iever! Aan het werk met heropgebeurden moed! — O! met welk een teeder welbehagen moet op dit oogenblik onze heilige Vader Franciscus van uit het hoogste der hemelen niet neerzien op zijne hier vergaderde kinderen, en ons allen zijnen vaderlijken zegen neerzenden. *Benedictio patris firmat domos florum*, zegt de Wijze Man, de zegen des vaders bevestigt de huizen der kinderen. Dit ook al hier geschiedt, Franciscus' zegen zal ons vergezellen, hij zal onze huizen, 't is te zeggen, de vergaderingen die wij zullen ingericht hebben, bevestigen, doen groeien en bloeien en vermenigvuldigen, en, zooals de zeer Eerw. Voorzitter zoeven gezegd heeft, op eenen toekomstigen landdag, zullen wij hier verschijnen met eene reeks van duizenden vergaderingen, die wij zullen gesticht hebben voor 't grootste welzijn van Godsdienst, Vaderland en Maatschappij.

Melk en Melkerijen.

Tijdens het laatste Congres werd de stichting besloten van eene bestendige Vereeniging, waarvan het doel zou zijn de wenschen, op het Congres uitgedrukt, te verwezenlijken. Woensdag morgen had tot dit einde in 't Ministerie van Landbouw eene vergadering plaats, door M. Debruyn bijeengeroepen. De stichting van eene Nationale Maatschappij van Melkerij werd besloten.

Deze Maatschappij zou voor doel hebben de stichting van samenwerkende Melkerijen, de groepeeren van de bestaande Melkerijen, de verspreiding der nieuwe

stelsels, de inrichting van den verkoop van boter en kaas buiten het land, enz.

Wij vernemen met groot genoegen, dat te Sint-Truiden binnen kort zulk eene in stelling zal tot stand komen, onder den vorm eener samenwerkende Maatschappij, van dewelke al de veehouders van het kanton kunnen deelmaken. Allerbeste en allerzuiverste boter zal er vervaardigd en geleverd worden, en de melk zal *gepasteuriseerd* of onvatbaar voor alle besmetting gemaakt worden. Wij hopen weldra dit belangrijk vraagstuk eens wel te onderzoeken, onder oogpunt van de belangen der landbouwers, en der verbruikers, evenals van die der handelaars en markten.

In afwachting moeten wij bekennen, dat het hoogst noodzakelijk schijnt eenige maatregelen nopens de melk te nemen. Schandalige misbruiken bestaan er, bijzonder in de groote steden.

De Maatschappij van Gezondheidsleer van Parijs heeft doen bestudeeren en veropenbaren hoe de melkhandel aldaar bestaat en aan welke konkelarijen deze voor de openbare voeding zoo noodige vloeistof onderworpen is, en heeft aldus eenen grooten dienst bewezen aan de bevolking. De melkhandel is er doorgaans eene ware roovertij, en het is ongehoord met welk afschuwelijk bedrog, met welke verfinde vervalschingen en arglistigheden men aan de melk alle stoffen ontnam, welke juist er de voedingskracht van zijn. Arme kinderen, welke van honger en uitputting stierven, wanneer hunne moeders meenden hen met eene krachtige melk te verzaden! Arme zieken, welke men melk voorschreef en welke heel wat anders dan melk dronken! Arme lieden, jonge en oude, rijke en arme, gezonde of zieke, die door grettige ellendigen in de onmogelijkheid waart u die wonderbare voedstof te verschaffen, welke aan geen dier geweigerd wordt, goede en natuurlijke melk!

De min gevaarlijkste, de kleinste plichten onder deze sluike en sluikesters zijn diegenen welke hunne melk bevochtigen vóór de melking, bij middel van een bijzonder regim, door hetwelk het vee eene hoeveelheid melk geeft dubbel van wat zij slechts zouden moeten en kunnen voortbrengen. Deze hebben van de Wet niets te vreezen, maar zijn ook berispelijk, want de melk die zij verkoopen is tweemaal minder rijk in voedingsstoffen en in boter! Zij konden zoo goed de melk aan de fontein gaan doopen! Het eenige verschil is dat het doopwater vooreerst door de maag der koe moet, in de plaats van rechtstreeks in de melkkuik gegoten te worden. In meest al de groote steden wordt aldus eene groote hoeveelheid melk vervalscht, bij middel van dit speciaal regim, welk bestaat in eene overdrevene spijzing, eene soort van opvulling der koeien met draf en raapkoeken : de melk alzoo verkregen, heeft eenen onaangenamen smaak, welke afkeer inboezemt aan kinderen of zieken, die er voor de eerste maal gebruik van maken.

Deze overdrevene spijzing heeft voor de melkverkoopers niet alleen het voordeel van de hoeveelheid melk te vergroeten, maar ook van de vermindering der boter te bestoppen. Daarom gebruikt men inderdaad, koeken uit olieachtige granen, waarvan de olie, ingeslorpt en gemengd in het lichaam, zich in de melk wedervindt en aan deze het uitzicht geeft van eene melkrij in boter! Maar dat is slechts een schijn, want er is geene boter, maar veel olie in die melk, en deze olie is noodlottig aan de gezondheid van het dier, welk er veel van gebruikt, evenals aan het kind dat zulke melk gewoonlijk drinkt. Er zijn zelfs koecken, katoenkoeken, bij voorbeeld, welke soms ware vergiftengeen veroorzaken.

(Wordt voortgezet.)

Vergadering der Boerengilden van het arrondissement Tongeren.

Op Zondag 11. had, om 3 ure, deze vergadering plaats in de *Concordia*. Een kwartier vóór de opening was de zaal reeds kroppers vol. Men schat op meer dan 2,000 de leden welke uit alle hoeken van het arrondissement toegestroomd waren, om deze zitting bij te wonen. — Om 3 ure, treedt Mgr. Doutreloux, vergezeld van kanunnik Lucas, van den Eerw. Heer Deken van Tongeren en van Senator-abt

Keesen, de zaal binnen onder een daverend handg klap.

Mijnheer de advocaat Slegers, na den Vaderons gebeden te hebben, verwoelt Zijne Hoogwaardigheid Mgr den Bisschop, wiens gezondheid goed schijnt, en spreekt nadien in 't Vlaamsch. Hij prijst de landbouwers over de liefde voor hun vak en vergelijkt de werking der socialisten met die van den bekorende geest der woestijn, dewelke van op het toppunt van eenen berg aan onzen Zaligmaker al de rijkdommen der wereld, als in eene luchtspiegel, vertoont.

Om te eindigen, bedankt Mgr Doutreloux de geestelijkheid van het arrondissement Tongeren over den ijer aangelegd om werken van allen aard ten voordeelen der landbouwklassie op te richten. Zij weten — voegt hij er bij — dat, zoodoende, zij zich naar mijnen wil schikken.

De Bisschop bedankt ook, voor hunne medehulp, al de aanzienlijke op de vergadering aanwezige personen, waaronder de volksvertegenwoordigers indeken en Desmaisières.

De Eerw. Heer Deken van Bilsen leest een verslag over de werken welke in het arrondissement bestaan. Hij brengt hulde aan M. Gielen, wiens onvermoedbare ijer veel bijgebracht heeft tot den bloei der Boerenrijd tegen de Fransche sans-culotten zal gevierd worden.

Geven daarna verslag van hunne werkingen, de E. H. pastoor van Wellen, de E. H. deken van Loon, de E. Heer deken van Vlytingen en de Heer onderwijzer van Widoye.

De vergadering wordt gesloten met eenige hartroerende woorden van den Eerw. Heer Lucas, geheimsschrijver, gevolgd van den bisschoppelijken zegen.

De zitting werd geheven om 5 1/2 ure.

Bebel over de katholieke Kerk.

De rijksdag-afgevaardigde voor Straatsburg, de bekende Deutsche socialistische leider Bebel, heeft te Cottbus, in Silezië, een belangrijke redevoering gehouden over de Kerk, het proletariaat en de moderne beschaving.

Bebel zeide, dat Luther slechts de zaak der Deutsche protestantsche vorsten heeft gediend, terwijl de katholieke Kerk zich voorzichtich aan de zijde des volkschaar de.

Hij prees Leo XIII, omdat deze heeft geleerd, dat men den werkmans een rechtvaardig loon moet geven, en herinnerde er aan, dat beroemde Jezuiteten hebben verkondigd, dat door den godsdienst geen bepaalde regeeringsvorm werd geëischt.

Bebel constateerde, dat de katholieke geestelijkheid zich persoonlijk tot de arbeidende klassen in betrekking heeft gesteld, terwijl de protestantsche geestelijkheid dit schoone voorbeeld niet heeft gevolgd. Aan deze tusschenkomst der katholieke geestelijkheid schreef de socialistische spreker de geringe uitbreiding toe, die het socialisme in uitsluitend katholieke streken heeft verkregen.

De talen in het Ministerie.

Volgens beslissing van M. Vandenpeereboom zal het gebruik der talen geregeld worden als volgt in alle gebouwen van zijn Ministerie :

1° Alle blijvende opschriften zullen in beide talen zijn.

2° In 't Vlaamsch gedeelte van het land, daarin begrepen het arrondissement Brussel, zal de Vlaamsche tekst voraan staan ; in het Waalsch gedeelte zal de Fransche tekst voraan staan.

3° De aan te plakken berichten zullen eveneens in beide talen zijn ; het Vlaamsch voraan in het Vlaamsch gedeelte, en Fransch voraan in het Waalsch gedeelte van 't land.

4° Voor de gemeenten waar men Duitsch spreekt, zal eene Deutsche vertaling bij den tweetaligen tekst gevoegd worden.

Hoewel de maatregel enkel de toepassing is der echte billijkheid, toch zullen de Vlamingen Minister Vandenpeereboom dankbaar zijn, want 't is hij die hun recht heeft laten wervaren.

Spoorwegen.

Naar de Hollandsche bladen mededeelen, zullen de lijnen van den *Grand Central Belge* en de Luik-Limburgsche Spoorwegmaatschappij niet op 1 Januari 1898, maar op 1 Juli 1898, aan den Belgischen Spoorweg overgaan.

De toestemming van de Nederlandsche Regeering is inderdaad nog niet verkregen.

Deze verdraging is te wijten aan verschillende bezwaren, tusschen de beide Hollandsche spoorwegmaatschappijen opgezeten, omtrent de verdeling der naar België en Frankrijk voerende lijnen.

Hierdoor zullen echter geen wijzigingen worden gebracht in de overeenkomst tusschen de Belgische Maatschappijen.

Meeting te Gent.

Eene tegensprekende meeting tusschen socialist en leden van den zoogezegden

Christen Volksbond heeft Zondag te Gent plaats gehad. Het verslag van de redevoeringen der tegensprekers heeft genoeg bevestigd, wat een soort van mannen de Democratische Bond van Mr Verhaegen uit zijn midden verwerpen heeft. De vrienden van Mr Plankaert hebben er hunne strekkingen, hunne tactiek blootgelegd, en al hun spreken is tegen de katholieken geweest, tegen de conservatieven, tegen de katholieke dagbladen.

Spreker du Catillon heeft, als een echte socialist, de kasteelheeren, de eigenaars, de burgers aangevallen. En die mannen noemen zich christenen. Wat zouden zij al wel meer doen, indien zij niet Christen waren. Ook hebben de socialisten hun vurig toegejuicht, en hopen deze eene schoone overwinning over of met die zoogezegde christen democraten. Ook heeft gezet Hardyns, met recht deze woorden kunnen uitroepen : « Gaat, zaait, zet uwe propaganda voort, en doet geloven aan de armen, dat zij door de rijken geëxploiteerd worden. En als gij ze er wel van overtuigd zult hebben, dan zullen wij, socialisten, afkomen om in te oogsten wat gij gezaaid hebt! »

Zullen de Heeren Daens, Plankaert en Cie nu eindelijk begrijpen, dat zij de katholieke partij verscheuren ten voordeele der socialisten?

Schoolapotheken.

M. de Minister van binnenlandsche Zaken en openbaar Onderwijs heeft aan de Gouverneurs der provincien eenen omzendbrief gezonden, waarin hij den wensch uitdrukt van door de gemeenten in hunne scholen eene kleine apotheek ingericht te zien, bevattende al wat noodig is om den onderwijzer toe te laten, in tijd van nood, de eerste geneeskundige zorgen aan zijne leerlingen te geven.

Wij hebben reeds den wensch uitgedrukt, dat hier ter stede op het politiebureau eene hulpsmederij zou worden, bevattende al wat noodig is om, in geval van ongelukken, wonden of ziekten, de eerste zorgen toe te dienen. Dusanige hulpsmederij moest draagbaar wezen, opdat een politieagent ze onder den arm kunne medenemen als hij op de geluchten of op de hoeken der stad geroepen wordt voor ongelukken.

Waarom ook niet eene draagberrie op het politiebureau geplaatst, om de verongelukten of gekwetsten dadelijk te kunnen 't huis of naar het hospitaal dragen? Bericht aan wie dit aangaat.

Kruideneters en vruchteneters.

Men telt, bijzonder in Amerika en in Engeland, talrijke menschen, welke gezworen hebben geen vleesch te eten en die zich te dien einde in eene der menigvuldige maatschappijen van onthouding van vleesch hebben laten inwijden : zij zijn bekend onder de namen van *végétariens* of kruideneters, en *frugivores* of vruchteneters.

De aanhangers van het *végétarisme* of kruideneters verdeelen zich in twee klassen : de *genaligen*, welke naar het voorbeeld van M. Saruy, de legumen met vet toeberied, niet verstootten, en daarenboven zich het gebruik van eieren en visch ook niet veroorloven, en de *uistekenden* of *geavanceerden*, welke uit hun regiem niet alleen eieren en visch verwerpen, maar nog alles wat rechtstreeks of onrechtstreeks van een dier voortkomt : de melk en de boter schijnen hun niet minder gevaarlijk dan bouillon of vleeschsoep ; zij vervangen dit door olijfolie of noten.

Doch wijl men altoos lieden vindt, dezen al gematigder dan anderen, hebben de kruideneters in Amerika hunne meesters gevonden in de vruchteneters, dewelke zich alleenlijk met vruchten voeden.

Wijl de aap, zeggen zij, van al de zoogdieren datgene is wiens lichaamsgestel met het onze de grootste en meeste evenaardigheden heeft, besluiten zij er uit, dat het gewoonlijk voedsel van den aap meestal aan den mensch passen moet.

Bijgevolg, daar zij bestatigd hebben, dat de aap niet drinkt als hij eet; dat hij zich uitsluitelijk met droge of versche vruchten voedt, en zelfs geene legumen eet, hebben zij te New-York, in Amerika, de Maatschappij van natuurlijke voeding, *Natural Food Society* genoemd, ingericht. Deze maatschappij, nauwelijks sedert zes jaren ingericht, telt reeds duizenden aanhangers die van noten, kersen, amandelen, druiven leven, en zich van alle dranken onthouden. De meelachtige voedingsstoffen verwerpen zij vooral « omdat zij de dood verbaasten. »

De haat der vruchteneters tegen de legumen in het algemeen is zoo groot, dat zij, om hunne nieuw-bekeerde aanhangers het tijdstip van overgang tot dit regiem te vergemakkelijken, liever hun voorloopig toelaten een weinig vleesch met de vruchten te gebruiken.

Welk is nu het beste van die drie stelsels? Dit ware moeilijk te beslissen, aangezien de aanhangers van ieder dezer stelsels allen beweren, dat zij tevreden zijn. Daarom ook, zullen de niet ingewijden, zooals ik en gij, lezer, voortgaan, als ware wijsgeeren, in het oud regiem onzer voorvaders te volharden, te weten, eene portie vleesch, eene portie legumen, en om dit alles wel te sluiten, eenige goede vruchten.

St-Truiden, 16 November 1897.

Heeren van *De Tram*,

Weet ge wel, dat uwe lijst grove woorden sedert eenigen tijd nog al verrijkt is? Uwe redeneeringen zijn gegrond en genoegzaam goed voorgesteld; waarom dus uitdrukkingen gebruiken, welke in een deftig en eerlijk blad

als het uwe niet op hunne plaats zijn? Is het omdat gij u stoort en u kwaad bloed maakt met *De V. Burger*? Dat ondeduidend blad verdient toch zooveel eer niet, om de kiesche ooren uwer lezersen zoo maar te kwetsen door de afranseling die gij het toedient.

Dat is ten minste mijn gedacht. Wil het niet kwalijk nemen, dat ik zoo rechtuit spreek. Doch gijlie zijt slimmer dan ik, en kunt gelijk hebben.

Uwe getrouwe lezere,
NELLEKE.

Gij vleidt ons, bekoorlijk kind. — Merci van uwe *attentie*. Maar, liefste Nelleke, bevallig schepsel! of ge gelijk hebt, en duizendmaal gelijk! Wij hebben wel is waar sedert eenigen tijd nog al grove woorden gebruikt, en misschien menig zoet oogsken of engelachtig oortje gekwetst met hevige artikels of donderende uitdrukkingen op het papier te brengen. Pardon, toute belleke, maar gij hebt het ongeluk niet van dat smaadschrift, welk zich *De V. Burger* durft noemen, te moeten lezen, zooals wij, en u telkenmale in eene Fransche colere te zetten bij het zien van zooveel boosheid, zooveel laagheid en hoogmoed te gelijker tijd, zooveel valsheid, arglist, bedrog, trouweloosheid en oneerlijkheid, zooveel goddeloosheid, dubbelhartigheid, enz., enz., enz., welke dat schaamteloos, voor eerrooverij veroordeeld blaadje, wekelijks aan den dag legt.

Tenez, Nelleke, gij zijt geene vischvrouw (want uw briefje heeft wel eenen te fijnen geur), maar gij zijt toch al wel op eene vischmarkt (of zelfs op onze Groenmarkt) tegenwoordig geweest, als eene van die markt-heldinnen zoo eene... explicatie met iemand had. Ofwel moet men tegen haar kunnen opschreeuwen en goed van scheldwoorden voorzien zijn, ofwel moet men de plaat poetsen. Want daar valt geen kwestie van redeneeren, wijl de scheldwoorden er voor goede reden dienen.

Zoo is het ook met onzen *V. Burger*. Geen vischwijf vertelde ooit zulken praat; en wij, ziende, dat al onze goede redens en ons wez leggen geen indruk op hem maakten, hebben hem eenvoudig met zijne eigene wapens bevochten.

Nochtans daar wij bovenal aan de vriendschap onzer lezersen houden, zullen wij *De V. Burger* aan den schandpaal laten, waar het tribunaal hem opgeplakt heeft...

Is 't zoo goed nu, Nelleke-lief?

Een glimlach, a. u. b., en de complimenten van

DE TRAMKRABBERS.

Lichtstralen.

De socialistische volksvertegenwoordigers hadden beloofd, eer dat zij gekozen werden, dat zij het vierde deel van hunne jaarwedde als volksvertegenwoordiger, — dus 1000 fr. — zouden storten in de propagandekas van de socialistenparlij.

Die belofte werd nagekomen in 't eerste, maar nu laten de meeste roode volksvertegenwoordigers zich bij de ooren trekken.

Ze geven niemendalle meer af.

De eenen zeggen, dat ze met 4000 fr. 's jaars niet te veel hebben; de anderen, dat zij daarmee nog niet toekomen; nog anderen, dat zij schulden hebben, enz., enz.

Ze laten aan de arme dutsen, die enkel 2 en 3 fr. daags winnen, de zorg over den strijdpenning te vullen en zij, ze strijken de 4000 balieken op.

Dat is gelijkheid, zeggen zij.

— — —

Het Bestuur der Staatsspoorwegen komt eene statistiek uit te geven der treinbedienden welke in de uitoefening van hunnen dienst gedood of gekwetst werden, sedert de invoering van het afnemen der reiskarrijes aan den uitgang der statien, vergeleken bij de voorgaande jaren.

In 1870, 1880, 1881, 1882, 1883 werden wederzijds gedood 5, 3, 1 en 2 treinwachters en 20, 16, 19, 32 en 23 gekwetst. Gedurende het tijdvak 1890-1896 is er slechts één treinwachter gedood en 2, 3, 2, 1 en 1 gekwetst. In 1895-1896 werd niet een treinwachter gedood of gekwetst gedurende zijnen dienst.

— — —

Men begint nu in Zwitserland uurwerken en pendulen te maken met phono-graafs, die de beste stukken horlogewerk ver achter zich zullen laten, naar het schijnt.

Het is voldoende op den knop van het nieuw uurwerk te drukken, opdat het duidelijk het uur « uitspreke. » De wekkers zeggen tot den slaper : Het is zes ure, sta op! Men vervaardigt er thans ook die er deze woorden bijvoegen : « Vooral, slaap niet weder in! » De formule zal kunnen veranderen volgens den wensch van den koper en de verwittiging zal min of meer streng zijn.

— — —

Japan heeft eene belastingwet op het inkomen. Alseen belastingbetaler beweert, dat hij door den belastinginnehmer te hoog is aangeslagen, wordt hij in eene donkere kamer gezet, en bevolen eens goed na te denken. — Somwijlen verblijft daar zoo iemand vier en twintig uren in duisternis en overpeinzing gehuld, en is dan gewoonlijk in staat om te erkennen dat de man van den fiscus gelijk heeft gehad.

— — —

Onder den titel *Leo XIII, carmina novissima* heeft de heilige Vader eene herzien en verbeterde uitgave zijner Latijnsche gedichten in 't licht gegeven.

Dit boekdeel bevat eenige nieuwe gedichten.

Het laatste gedicht « over de soberheid » dat, zoo het schijnt, grooten bijval verwierf in de Vereenigde Staten, is ook grootlijks vermeerderd.

— — —

Leo XIII is voornemens binnen kort aan eenige zeldzame bevoorrechten een exemplaar te zenden van deze nieuwe uitgave zijner Latijnsche gedichten.

— — —

De honderdste verjaring van den Boerenkrijg zal nog elders dan in België ge-

vierd worden. Men verzekert ons, dat de Heer Priim, burgemeester van Clairvaux en lid der Kamer van het groothertogdom Luxemburg, voornemens is de voorhand te nemen van eene betooging in den aard der Belgische. Wij wenschen onze broeders van het groothertogdom geluk over deze beslissing.

— — —

In de Ladderstraat te Brussel, zegt het *Vlaamsche Volk*, is er eene herberg met opschrift *De Leuwerik*. Daaronder pronkt de volgende vertaling : *Au Liontravail!!!*

— — —

In de drukverij van den *New-York World*, te New-York, is men bezig met twee nieuwe rolpersen te stellen welke 280 duizend n^{rs} van 8 bladzijden per uur zullen kunnen leveren, gedrukt, geplouid en in pakjes vereenigd van 25 nummers.

De pers die men nu bezigt drukt maar (!?) 96 duizend n^{rs} per uur, en dat is te weinig.

— — —

Men bouwt nu in Duitschland, locomotieven met vier cylindren en met wielen van twee meters doorsnede.

Door zulke locomotieven getrokken, zullen de reizigerstreinen 106 kilometers kunnen afleggen per uur.

Dat ware 20 kilometers meer dan hetgeen de snelste locomotieven nu doen tusschen Berlijn en Hamburg. Deze leggen 286 kilometers af in 2 1/2 uren.

— — —

Stads- en Provincienieuws.
Sint-Truidensche christen Volksbond. — Morgen Zondag, om halfvijf, vergadering in het lokaal van de Maatschappij der Werkmanswoningen, Dietersche straat.

HET BESTUUR.

De Coninckxvrienden vergaderen aantaanden Woensdag, om 8 ure 's avonds. Redevoering : De Liefdadigheid.

De genaamde Beekmans, 85 jaar oud, kostganger van ons oude-mannenhuis, kreeg er Donderdag II. eenen slag op het aangezicht, toegebracht door een 75jarigen blinde, bij middel van een stuk waterpot. De geslagene verloor veel bloed en moest te bed gaan. Zijn toestand verergde, hoewel de wonden onbeduidend waren, en Maandag morgen overleed hij.

De lijkschouwing heeft echter bewezen, dat Beekmans geenszins aan den bekomen slag noch aan bloedverlies, door denzelfde veroorzaakt, gestorven is. 't Is maar om te zeggen, dat al het gebabel en den herbergspiraat over deze zaak overdreven was.

Onbehendige wielrijders. — Zondag II., rond middag, oefende zich een jongen wielrijder zigzaggend, in de Ridderstraat, en kwam terecht op den 75jarigen L. De B. die er gerust stond te kouten. De ouderling werd gewelddig omvergeworpen, bewusteloos opgenomen door de toeschouwers en in eene herberg gedragen, terwijl de onverschillige held dezer daad voortreed zonder er naar om te zien. De man klaagde van hevige pijnen, en is per koets huiswaarts moeten gevoerd worden.

Beginnelingen zich in volle straat oefenen, in plaats van buiten de stad, zou dus zoo veel moeten verboden worden als het gevaarlijk en hatelijk wielrijden in den donkeren avond.

Met genoegen hebben wij vernomen, dat de Eerw. Heeren Govaerts, Emiel, en Billen, Joseph, beiden uit onze stad, den 18 December door Zijne Doorluchtige Hoogw. den Bisschop van Luik priester zullen gewijd worden.

Van harte proficiat!

Te-Deum. — Ter gelegenheid van het naamfeest onzes Konings Leopold II heeft verleden Maandag, in onze hoofdkerk het plechtig *Te-Deum* plaats gehad dat wij in ons vorig nummer hadden aangekondigd. Het werd gezongen door den Z. E. H. Lenaerts, Deken, en bijgevoerd door de burgerlijke, rechterlijke en militaire opheden, de officiers van het Pompierskorps, de leeraars van 't Stadscollege, de leeraars van de Middelbare School, enz.

De eeredienst, opgeluisterd door de Koninklijke Harmonie, werd verricht door de lanseniers van ons garnizoen en onze brigade gendarmen.

Leo'skring. — Reeds verscheidene keeren smaakten wij het genoegen een aangenam feest in den *Leo'skring* door te brengen. — Nauwelijks heeft de Z. Eerw. Heer Pastoor van Gorssum de leden op meesterlijke wijze onderhouden over de tevredenheid des harten, of weer zagen wij Maandag II. de soldaten van ons garnizoen ons op eenige goed uitgevoerde stukken en comediën vergasten. Zoo moet het zijn. Wij kunnen niet nalaten dit alles goed te keuren en aan te prijzen.

Leven onze Kringen! Leven onze goede soldaten!

— — —

NIEUWERKERKEN. — Maandag avond, rond 5 ure, ontstond er een hevige brand bij den onderwijzer, M. Meuwissen. Deze was juist afwezig toen de ramp gebeurde, en vond zijn huis in puinen liggen als hij 's avonds 't huis kwam. Alles is afgebrand, doch verzekerd. Zoo het schijnt nochtans, zouden verscheidene belangrijke papieren door het vuur verslonden geweest zijn. Men kent de oorzaak van dit onheil niet. Van in de stad kon men heel goed het hevig vuur bemerken.

Later. — In den brand bij den Heer Meuwissen was alles verzekerd, uitgenomen het graan. Het vuur is in de schuur begonnen, en was reeds aan den koestal toen de meid het ontdekte. Op haar hulpgeschreeuw kwam de gebuur Vandenborne toegesnel, liet de koe los, wier haren reeds in brand stonden, daarna de geit, die

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

de vlucht nam en tot heden nog in de bosschen half wild rondwaalt; door den schrik aangejaagd, laat zij zich van niemand aanraken.

Drie varkens en een schaap zijn in den brand omgekomen. Geen mensch werd er gekwetst. De papieren werden meestal gered. Van het huis en den aanhang blijft niets over.

— — —

TONGEREN. — *Katholieke Associatie*. — Over drie weken gaven wij onzen lezers verslag over eene vergadering van de katholieke gemeentelijke Associatie van Tongeren, bare aansluiting stemmende bij den kantonalen Bond.

Dit was eene heuglijke tijding.

Reeds van toen af, aanzagen wij de katholieke kantonale Associatie als gevestigd.

Heden verheugt het ons, onzen lezers te kunnen mededeelen, dat deze herinstelling thans een officieel feit is.

Alle katholieken zullen deze tijding met innige voldoening vernemen.

Deze herinrichting is het einde der oneenigheid tegenover de kiesbus in het kanton vooreerst en zij zal het ook zijn in het arrondissement.

De andere kantons immers hebben slechts op het voorbeeld van het kanton Tongeren gewacht om het na te volgen.

Met goeden wilen ijer is deze nakoming gemakkelijk.

De mannen van goeden wil en iever, al meenen zij ook in den beginne niet talrijk te zijn, behoeven slechts vooruit te gaan : goede wil baart goeden wil, en iever wekt iever. Eens de groote eerste stap gedaan, dan volgen de andere van zelf, — en zelfs degenen die misschien liever zich zouden hebben onthouden, worden er toe overgehaald mede te gaan.

Donderdag 11 Novemb., had in de *Concordia* de zitting plaats van 't voorloopig Comité der Katholieke Kantonale Associatie van Tongeren.

ALOYSIANEN.

Buitengewoon Avondfeest, op Zondag, 12 December, in 't Seminarie, ten voordeele der

Congregatie van den H. Aloysius.

VERTOONING van een godsdienstig Drama, getrokken uit het leven van den

Gelukzaligen GERARDUS MAJELLA.

St-Truidenaars, opgepast! Het is de eenige gelegenheid zulk eene vertooning bij te wonen. — Het is een nieuw en prachtig Drama, door eenen Antwerpischen kunstenaar vervaardigd, niet dankbaar tot Gerardus. Het stuk is voor de eerste maal opgevoerd geweest te Antwerpen, op den Zondag na het Gerardusfeest, en dat met zulken bijval dat al de aanwezigen eene tweede vertooning hebben vereischt. Die 2de vertooning werd Zondag II. gegeven voor eene menigte van 3 tot 4000 toeschouwers! Maar wanneer het Gerardusfeest, mag Sint-Truiden niet ten achter blijven. Ongelukkelijk het stuk was niet bestemd om voor het publiek opgevoerd te worden, en het was ook onmogelijk het te bekomen. De *Aloysianen* der stad hebben dan den Eerwaarden Pater Rector der Redemptoristen van Antwerpen verzocht dit stuk in Sint-Truiden te willen laten spelen. De Eerw. Pater De Windo, aangezod door zijne groote genegenheid voor de Sint-Truidenaars en door de liefde welke deze altijd voor Gerardus hebben getoond, heeft in dit verzoek toegestemd. Op Zondag, 12 December, zal de Eerw. Pater met zijne mannen afkomen, om den St-Truidenaars dit schoon avondfeest te verschaffen, welk de Antwerpenaars met zooveel genoegen hebben bijgevoond.

Wie heeft het leven van den gelukzaligen Broeder niet gelezen, maar zijn leven in wezenlijkheid vertoond zien, dat is tot hertoe nog niet geschied. Vrienden van Gerardus, die gelegenheid wordt u gegeven op Zondag, 12 December.

De brave en christene ouders van Sint-Truiden zullen tevreden zijn een aantrekkelijk en zelfzelder tijd stichtend verzet aan hunne familie te kunnen verschaffen.

Kaarten van alle prijzen zullen reeds deze week ter beschikking van het publiek worden gesteld.

Vraag het REMY-STIJFSEL, wereldberoemd om zijne goede hoedanigheden en voordelige prijzen, bij

Goffin-Streignart, eenigen depolhouder te Sint-Truiden.

BINNENLAND.

Decoraties. — Weet men hoeveel vragen van decoraties er zijn naar aanleiding der Expositie van Brussel? 1000 in de Leopoldsoorde, meer dan 2000 voor vreemde orden.

En zeggen dat elke vraag ondersteund is door minstens een 10tal invloedrijke personen.

Bij de 40,000 invloeden worden in het werk gesteld in die lintjesjacht.

Hoeveel vrienden een Minister zich moet maken in zulke zaak is ongelooftijk, want wie niet gedecoreerd wordt, verwijft het atuurlijk aan den Minister.

— *Ondankbare*. — Een onderlooze jongen die bij eenen koopman te Elsenne werd opgevoed, was aan het spel verslaafd geraakt, en had den zoon van zijnen weldoener mee bedorven.

Tot kassier in de bureelen aangesteld, maakte hij misbruik van het in hem gestelde vertrouwen, bestool zijnen weldoener en verliet met diens zoon het huis.

Beiden werden aangehouden, nadat zij het gestolen geld op de koersen verspeeld hadden.

— *Een kind gestolen*. — Zaterdag

— — —

— — —

— — —

kwam eene meid te Retinne zich bij eene Dame aanbieden, vragende of het kind, eene meisje van vier jaar oud, haar op eene boodschap mocht vergezellen.

Maar de uren verliepen, de nacht kwam en noch de meid, noch het kind keerden terug.

De politie werd verwittigd; deze zocht in alle richtingen, doch tot Zondag avond was zij nog niet op het spoor.

Ook de politie van Luik helpt in de opzoeken. Zooals men denken kan, heeft dit vooral de bevolking der geheele streek ontroerd.

Zaak Dreyfus. — Volgens een telegram uit Rome aan Daily Mail zou de terugroeping van Kolonel Scharzkoppen, Duitschen krijgsmacht te Parijs, niet vreemd zijn aan de zaak Dreyfus.

Die terugroeping zou het gevolg zijn der rechtstreeksche tusschenkomst van Keizer Wilhelm II.

Is Scharzkoppen, die den koop der documenten heeft gesloten, welke aan het Deutsche Gezantschap verkocht waren door tusschenkomst van een Fransch officier, thans in Zwitserland gevestigd.

Reclame van eenen kruidenier. — Koopt bij N... Hij kan alles goedkoop geven dan anderen, omdat hij niet getrouwd is en dus niet voor eene modeziekte vrouw of hongerige kinderen te zorgen heeft.

Niesvaling. — Hebt gij zoogenaamde niesvaling, neem dan wat gewonen brandewijn en snuif dien op, uit de holte van uw hand. 't Brandt wel een weinig, maar dat hindert niet. Hoogstens driemaal behoef men het te doen, dan is men van de verkoudheid verlost.

Geen haast. — Mevrouw. — Maar, Leentje, waarom doet ge niet open, er is al driemaal gebeld.

Leentje. — Er is geen haast bij, Mevrouw; het is die heer, welke een oogse heeft op juffrouw Emma. Die gaat zoo gauw niet heen.

Priesterl. benoemingen. De E. H. Brach, pastoor te Xhedelesse, is verplaatst naar La Calamine. — De E. H. Wolters, kapelaan te Genck, is pastoor benoemd te Smeermaas.

Sterfgeval. De E. H. Bona Plevoets, van Sint-Truiden, priester van 1860, pastoor van St-Servatius, te Luik sedert 1875, is, den 13 dezer maand, godvruchtig overleden in den ouderdom van 63 jaar.

Burgerlijke stand der stad Sint-Truiden. Aangiften van den 13 Oct. tot 19 Nov. GEBORTEN Mannelijk: 7. — Vrouwelijk: 1. HUWELIJKEN Van Eylen, Hendrik, met Elen, Felicitia. OVERLIJDENS Baeckman, Livinus, 87 j., wed. van Smets, Maria Elisabeth. Ponsaers, Maria-Anna, 83 jaar, wed. van Leenen, Trudo. Peeters, Florentina, 26 j., echtg. van Kempeneers, Joseph. 1 kind onder de 7 jaren.

MARKTPRIJZEN. SINT-TRUIDEN, den 13 Nov. Tarwe, 100 kil. . . . . fr. 20,00 Koren, 100 " . . . . . " 15,00 Haver, 100 " . . . . . " 15,00 Garst, 100 " . . . . . " 16,00 Aardappelen de 100 kil. 6,50 fr. Boter den kilo 2,30 fr. Op de markt van Zaterdag, 20 Nov., waren te koop gesteld: Koeien 103; Vaarzen 56; Osses 37.

Studie van Mr COEMANS, Notaris te Sint-Truiden.

Verkoop van een Huisgoed EN HUISMEUBELS te Brusthem. Maandag, 22 November 1897, om tien ure voor middag, zullen Joseph Delvaux en zijne echtgenoot Maria-Agnes Windmolders te Brusthem, aan hunne woning, bij de kapel, publiek en ten meestbiedend door den Notaris COEMANS verkoopen:

Onmiddellijk daarna, ter herberge van den Heer Camille Poelmans: Huis met grond, groot 45 centiares, gelegen te Brusthem, aan de kapel, sectie C, nummer 243c, palende het klooster, den Heer Baron de Pitteurs Hiegaerts en Byloos.

VERKOOP van schoone CANADABOOMEN te Straeten-Sint-Truiden. Maandag, 29 November 1897, om tien ure voor middag, zullen de Heeren Bestuurders van het Bureau van Weldadigheid van Sint-Truiden ter plaatse, publiek, ten meestbiedend en op krediet door den Notaris COEMANS verkoopen:

10 schoone Canadaboomen, wassende aan een land te Straeten, onder Sint-Truiden, tegen de Oude Katsij, — in pacht bij Guill. Beets.

Vergadering ter herberge van Lambert Belet, te Bevingen. Iedere koper zal een solvablen borg moeten stellen.

Verkoop van WISSCHEN te Sint-Truiden. Maandag, 29 November 1897, om 2 ure na middag ter herberge der kinderen Deckers, op de Houtmarkt, aan Steenaertberg, te Sint-Truiden, zal de Notaris COEMANS publiek, ten meestbiedend en op krediet verkoopen, vanwege:

A. De Heeren Bestuurders van 't Bureau van Weldadigheid van Sint-Truiden: De Wisschen wassende op: 1° 1 hectare 11 aren 15 cent. (1.5-10) wisschenbosch, gelegen te Gorssum. 2° 1 hectare 17 aren 70 cent. (1.07-0) wisschenbosch, gelegen te Kelsbeek, onder Sint-Truiden. 3° 87 aren 20 centiares (-20-) te Terstok, gemeente Brusthem.

B. De Wed. Heeren Ulens van Rockendaal: De Wisschen, wassende op 23 aren 20 cent. (5-06) wisschenbosch, te Wezaren.

C. Den H^r Baron de Lamberts-Cortenbach, arrondissementscommissaris te Leuven: De Wisschen, wassende op 61 aren (-14-) wisschenbosch, te Metveren, onder Sint-Truiden, ter plaatse aan den Zuivelkuil. De liefhebbers worden verzocht de wisschen vóór den verkoop te gaan bezichtigen.

Iedere koper, zonder onderscheid, zal een solvablen borg moeten stellen.

VERKOOP van Hoven en eene Weide te Sint-Truiden. Dinsdag, 7 December 1897, om 2 ure na middag, ten koffiehuis van Mejjuffr. Julienne Reniers, in de Thiense straat, te Sint-Truiden, zal Mejjuffr. Van Brienon, grondeigenaar in deze stad wonende, publiek en ten meestdend door het ministerie van den Notaris COEMANS verkoopen:

1° Hof, groot volgens meting, 11 aren 76 cent. (2-14), buiten Stapelpoort, tegen de Molensteeg, sectie G, nummer 398 palende den Heer Frans Coninx-Denon, de representanten à Speculo en de erfgenamen Lafosse. 2° Hof, groot volgens meting 6 aren 52 c. (1-10), tusschen de Logbeek en Kazernevezer, sectie G, nummer 352, palende Mejjuffr. Raikem en Joannes Clerinx.

3° Weide, groot volgens kadastrer 83 aren 12 centiares (19-01), buiten Stapelpoort, tegen den weg van Sint-Truiden naar Monte-naeken, sectie E, nummer 54, palende de representanten Moreau-De Cadt, Schalenborgs-Odeurs en den Heer Verrees-Roberti.

Verkoop van BOOMEN te Zepperen. Maandag, 13 December 1897, om 10 ure voor middag, zullen de Heeren Bestuurders der Gemeente Zepperen ter plaatse, publiek, ten meestbiedend en op krediet door den Notaris COEMANS verkoopen:

50 Canadaboomen, waaronder tot 2 meters omtrek, wassende aan d'Oyestraat en op het Dorpsplein, aan de kerk. 8 Kastanjeboom, staande te wassen achter het kasteel.

De Canadas zijn merkwaardig door hunne buitengewone lengte en de goede hoedanigheid van het hout. Groot gemak voor het vervoer. Vergadering ter herberge van M. August Coopmans-Jammaers, aan de kerk. Iedere koper, zonder onderscheid, zal een solvablen borg moeten stellen.

Uiterhand te koop Een SCHOON GOED, gelegen op 6 kilometers afstand van St-Truiden, bestaande in eene schoone Woning (oud kasteel), begrijpende groote woning, schuur, stallen en aanhang, hof, weiden, landen en bosschen, samen 96 hectaren, omtrent aan elkander gelegen.

JACHT. — Groot gemak voor de betaling. Voor alle inlichtingen zich te wenden ter studie van den notaris COEMANS, te Sint-Truiden.

Studie van Mr NAGELS, Notaris te Sint-Truiden.

VENTE DÉFINITIVE DU Château de Brusthem près Saint-Trond. Le Lundi 22 novembre 1897, à 2 heures de relevée, à l'Hôtel du Commerce, sis rue du Haut-Pont, à St-Trond, il sera procédé par le ministère de Mr NAGELS, Notaire à Saint-Trond, à l'adjudication définitive du

SUPERBE CHATEAU DE BRUSTHEM avec dépendances, comprenant remises, selleries, grandes écuries avec boxes, étables, maison de jardinier ou de garde, ancien château, ferme, parc, jardins légumiers, serre, glacière, étang, vergers, prairies et terres, d'une contenance totale de 67 hectares, 35 ares 95 centiares.

Cette magnifique propriété, de construction moderne, est située à trois quart de lieu de la ville de Saint-Trond, et à 5 minutes de l'arrêt du tram Saint-Trond-Oreye.

Compris dans la propriété: les Ruines du Brugh, ancien château-fort des Princes-évêques de Liège, et un Tumulus Romain dénommé « La Tombe ». Chasse très giboyeuse.

La propriété sera mise en vente en masse et en deux lots, dont le premier comprendra: le château avec toutes dépendances, parc, ancien château, ferme, jardins légumiers, serre, glacière, étang et verger, d'un seul enclos et d'une contenance de 21 hectares, 93 ares 25 centiares.

Verkoop van 2 Huizen met Hof. Dinsdag, 23 November 1897, om 2 ure na middag, te Sint-Truiden, ten drinkhuize van Joannes Lux, beenhouwer aan Nieuwpoort, zal de Heer Henri van Slype door het ambt van den Notaris NAGELS verkoopen:

Twee neffens elkander staande Huizen met Hof, samen groot 8 aren, gelegen te Sint-Truiden, achter het Park, reengenoeten van eene zijde den Heer Emile Knops, van de andere zijde Madame wed. Thommis-Vanden Ryn, en van achter eene steeg.

In huur bij Kempeneers, mits 12 fr. per maand, en Manette, mits 13 fr. per maand.

Verkoop van schoon Mobiliair op het kasteel te Brusthem. Maandag en Dinsdag, 29 en 30 November 1897, om 10 ure zeer precies, zal de Notaris NAGELS ten meestbiedend verkoopen het schoon Mobiliair, bekleedende het kasteel van Brusthem en bestaande in: billard, eiken gebeitelde tafels, schapraden, stoelen, canapés, zetels, kolommen, lusters, suspensions, schilderijen, guéridons, klerkassen, ledikanten, lavabo's, nachttafels, secretaire, 2 bidbanken, groote en kleine spiegels, schouwganituren, gordijnen, 2 kleine boekenkasten, 2 bureau-minister, kachels, antieke horloge, oude teeljoeren, kristal en porselein; koperen keukengerief, Zilverwerk; Planten; 2 Rijtuigen; Ganzen en Eenden, en meer andere voorwerpen te laag om te benoemen.

De koop onder de 25 fr. af te betalen. Inkomgeld, een frank.

Verkoop van eene Koe, VELDVROUCHTEN EN MEUBELS te Corswarem. Woensdag, 1 December 1897, om 10 ure voor middag, zullen de kinderen van wijlen den Heer Felix Matthei, aan hunne woning, te Corswarem, door den Notaris NAGELS verkoopen:

Eene volle Koe; Hennen; Aardappels, Beeten, Granen en Stroo. Huismeeubels, zoals tafels, stoelen, zetels, canapé, schapraden, gaderoben, ledikanten, enz., enz.

De koop onder de 25 fr. af te betalen. — Voor de andere koopen, krediet, mits borg of bekende solvabiliteit.

Verkoop van GOEDEREN, gelegen te Corswarem. Vrijdag, 3 December 1897, om 10 ure voor middag, te Sint-Truiden, op het Stadhuus, zullen de kinderen Matthei, van Corswarem, door den Notaris NAGELS ten meestbiedend verkoopen de volgende goederen, allen gelegen in de gemeente Corswarem:

1° Land op het Kutterken, groot 19 aren 60 cent, sectie B, nummer 16. 2° Land op Schurven, groot 28 aren 65 cent., sectie B, n° 508b. 3° Boomgaard in het dorp, groot 23 aren 60 cent., sectie B, n° 243b. 4° Huis en Hof, ter plaatse bij Lismont, groot 4 aren, sectie B, n° 323 en 324c.

VERKOOP van Huis met Achterbouw. Vrijdag, 10 December 1897, om 2 ure na middag, te Sint-Truiden, ten drinkhuize van den heer Jan Schalenborgs, kuiper, in de Brusthemstraat, zal de Notaris NAGELS, gelijkvormig de wet van den 12 Augustus 1854, verkoopen:

Huis met particulieren uitgang, schalei en een achterbouw, groot 350 vierkante meters, gestaan te Sint-Truiden, in de Hamelstraat, sectie H, nummers 326a en ex 328 des kadasters, reengenoeten MM. Joseph Smets-Mommen en Marsé-Debruyne. Bewoond door Leopold Beeghs, mandenmaker.

VERKOOP in het kanton Borg-Loon. Maandag, 22 November, Verkoop van Boomen, te Veulen, door notaris Pinnoy.

Dinsdag, 23 November, Verkoop van Boomen, te Ulbeek, door Notaris Pinnoy.

Woensdag, 24 Nov., Verkoop v. Aardhout te Guygoven, door notaris Ghysens.

Donderdag, 25 Nov., Verkoop v. Aardhout te Bovelingen, door notaris Bruns.

Zaterdag, 27 Novemb., Verkoop v. Aardmen, te Ulbeek, door notaris Pinnoy.

TE KOOP bij Martin 'S Heeren, HOVENIER-BOOMKWEKER, Oude-statiestraat, 23, St-Truiden, Eene groote hoeveelheid allerschoonste hoogstammige APPELBOOMEN gegriffelde en niet gegriffelde.

Zoo ook wilde KERSEBOOMEN en gegriffelde van de beste soort voor den fruithandel. Vele duizenden groote en sterke DOORNE-HAAGPLANTEN, afgesneden en onafgesneden. Schoone DOORNEHAAGPLANTEN van middelbare grootte, aan zeer voordelige prijzen.

Over de 30,000 allerschoonste ZAAILINGEN van Doornehaag aan waarlijk lage prijzen. Vele duizenden ZAAILINGEN van Appelboomen en Pereboomen van één jaar. Eene zeer groote hoeveelheid schoone herstapelde APPELBOOMPJES van twee jaren.

Eene groote hoeveelheid ASPERGEPLANTEN van de beste vroege soort, planten van een tot twee jaar gezaaid. Honderdduizend allerschoonste herstapelde KOOLPLANTEN van de beste soorten. Groote afslag van prijs bijzonder op de Doornehaag.

Nauwkeurige, spoedige en beleefde bediening.

HENRI LIBENS, Commissionnaire-Expéditeur, Goederenverzender voor alle landen, heeft de eer bekend te maken, dat hij door de dagelijkse toeneming zijner klanten, genoodzaakt geweest is zijne inrichting merklijk te vergrooten.

Door deze vermeerdering van paarden, vervoertuigen, enz., is hij thans in staat wekelijks met eene vrachtkar ook op Hasselt te rijden alle Donderdags. Dus op Thienen, voortaan Dinsdags, in plaats van 's Woensdags.

Op Hasselt, 's Donderdags. En op beide plaatsen meermaals in de week, als de omstandigheden het zouden vereischen.

Hij neemt ook bestellingen aan voor al de dorpen op den doortocht. Door nauwkeurige, bereidwillige bediening en zeer gematigde prijzen, beveelt hij zich in de gunst van eenieder, niet alleen voor het vervoer van goederen, maar ook voor VERHUZINGEN, waartoe hij thans gansch bijzonder ingericht is.

Men zegge het voort. UNE LACUNE COMBLÉE AVIS aux négociants, hôteliers et restaurants catholiques.

Bien des négociants, hôteliers et restaurants catholiques se plaignent amèrement et avec raison de ce que des familles entières catholiques vont s'approvisionner chez des adversaires politiques, alors qu'ils peuvent à des conditions tout aussi avantageuses satisfaire les clients les plus difficiles.

Ce n'est guère fort encourageant pour des amis politiques de voir ceux qui viennent demander leurs votes, passer leurs étalages. Cette faute regrettable pour ses conséquences et commise par les catholiques doit être avant tout attribuée à ce que ses derniers ignorent bien souvent les adresses de livranciers catholiques. Pour remédier à ce mal, les éditeurs de la Croix se proposent de publier sous le titre: ALMANACH NATIONAL DES FAMILLES, une élégante et intéressante brochure que les négociants pourront donner en prime et comme étrennes aux clients.

Prix: 15 centimes. LES SOUSCRIPTEURS p^e 25 ex. ont droit à 1/8 de page réclame. " 50 " " 1/4 " " " 100 " " 1/2 " " "

UNE MENTION dans la liste des négociants, hôtels et restaurants catholiques UN FRANC par an. Adresser les souscriptions à MM. COOLS Frères, éditeurs de la Croix, la rue du Poinçon, Bruxelles.

Liefdadigheidsbericht. Brave ouderlooze meisjes, die zonder dienst vallen, kunnen gratis een onderkomen vinden bij LAMBERTINA MASSET, Tessenderloosche steenweg, te Engsbegen, in den Congo.

Bij dezelfde bezorgt men ook DIENSTMEIDEN. Schrijft en pennen G. Bouhon Gouden Medaille op de Wereldtentoonstelling van Brussel 1897, te bekomen in den Boekwinkel van dit blad, Hamelstraat, 13.

TE KOOP BIJ FRANS CLAES-LEKENS Aannemer van openbare Werken Nieuwe Steenwegstraat, 28, St-Truiden 40,000 vierkante meters Plancher geschaafd en geklikt 4/4 en 3/4. 300 kubieke meters Bruggen van alle lengten en dikten. 300 kubieke meters Dantzig-Balken van alle lengten en dikten.

Al dit hout is gewaarborgd van eerste kwaliteit en heeft gegeld voor de timmerwerken der Expositie van Tervuren. Alle concurrentie onmogelijk.

APOTHEEK ERN. DE JONGH Grote Markt, Sint-Truiden. DE OPVOLGER GERARD VAN MECHELEN voorheen Apotheke van 't Hospitaal, heeft de eer bekend te maken, dat hij de APOTHEEK van wijlen der heer ERNEST DE JONGH heeft overgenomen.

Hij neemt de vrijheid zich in de gunst van het geëerd publiek aan te bevelen, om met de grootste zorg te vervaardigen alle allopatische en homöopathische Geneesmiddelen en Veearstnijproducten.

Bij hem zijn te bekomen alle vreemde en Belgische Apothekers Specialiteiten, Minerale Waters en Spuitwater, Breukbanden, Lavementbuizen en alle ander Lavementgerief, Insuities, Pravaz Spuiten, Zuigflesschen (biberons) en toebehoorten, Nestlé's en Stauffer's Meel (voor kleine kinderen), Medicinale Wijnen, enz., enz. En verder alle Chemische Producten.

Niemand meer zonder Strampen! 2000 paar echte kalfsleeren strampen, schoon en naar de laatste mode gemaakt, te beginnen van 3 frank 50 c., bij EMM. VANSLYPE, Brusthemstraat, 21, Sint-Truiden.

ALGEMEENE Onderneming van alle Verhuizingen en voor alle landen langs gewone en ijzeren wegen.

Gevoederde VERHUISWAGENS (capitonné), zeer zuiver, de best ingerichte tot op den huidigen dag, de grootste en de minst kostende.

Verzorgde inpakking door ervaren mannen in 't vak, en het breken gewaarborgd. Onderneming per uur of per reis. Zich te wenden bij EMM. VANSLYPE, Brusthemstraat, 21, Sint-Truiden.

KANARIEVOGELS. Te bekomen bij de W^e B. DE GROS, Brusthemstraat, Sint-Truiden, eene uitgelezene keus van echte Saksische Kanarievogels, aan voordelige prijzen.

Te huren te Half-Maart schoone COMMERCIEHUIS met 2 uitgangen en hof, beplant met fruitboomen, welgelegen voor allen handel, te St-Truiden, in de Zoutstraat, n° 32, thans bewoond door M. Joseph Knops Libens. Zich te bevragen zelfde straat, n° 30.

Huis te huren tegen Half-Maart 1898, met paarden- en koestal, grooten cour, poort om in te varen, gelegen op den hoek der Steenstraat, n° 53, bijzonder geschikt en wel gelegen voor herberg en allen handel. Bewoond door den eigenaar Ch. HCEBANX.

Te bekomen Gerookte Hespren, Zijden en Schouders, alles gewaarborgd van de beste hoedanigheid. Bij GUILL. SMOLDERS-CLERINX Houtmarkt, 35.

Te koop per hoop of per kar, eene groote hoeveelheid Beekmest, voortkomende van het slachthuis, en zich daar nabij bevindende. Zich te bevragen bij GUILL. SMOLDERS-CLERINX, Houtmarkt, 35.

HUIZEN te huren Half-Maart 1898: Twee schoone huizen voor renteniers o ambtenaars, in de Tivolistraat, n° 1 en 3. Een schoone huis op de Beekstraat, dicht bij het Seminarie, bewoond door den Heer Ant. Nackom. Een welgelegen huis voor allen handel, Statiestraat, n° 15.

Half-Juli 1898: Een schoone en groot Renteniershuis met serre, remise, paardenstal en schoonen hof, in de Statiestraat, n° 14. Zich te wenden bij M. J. GOVAERTS, Markt, 60.

IEDEREEN ZEGT HET! — Voor doods-brieven en doodsbedelkens, zoowel als voor alle ander drukwerk, kan men nergens beter gaan dan bij JOS. LEENEN, drukker uitgever, Hamelstraat, 13, te Sint-Truiden, waar men zeker is spoedig, goed goeden koop bediend te worden.

OVER TE NEMEN welgelegen HUIS met goed gekalanderde HERBERG en WINKEL, Dietersche straat, op den hoek van Sint-Gangulphus' Kerkhof. Zich te bevragen bij den bewoner den Heer JOSEPH GOOSSENS.

GROOTE ZADELMAKERIJ BIJ E. VANSLYPE gebreveteerden, gemedailleerden en gediplomeerden Zadelmaker. Brusthemstraat, 21, St-Truiden, vindt men eene uitgelezene keus Rijzadels, Rijtoomen, Keetsgetuigen voor één en twee paarden, Karzadels, Hamen, Achterhamen, Karhulpen, Onderhulpen, Toomen, Zweepen, Paardedekens, Bâches, enz., enz. Alle artikelen worden kundig en nauwkeurig afgewerkt en verkocht aan prijzen die alle hoegenaamde concurrentie onmogelijk maken. De reparaties worden spoedig, met zorg en goedkoop gedaan. Vaardige en verzorgde bediening. Gelief te beproeven en gij zult onderwinden.

De Gracieuse. Aan het nieuw verschenen nummer van 1 October is een allerprachtigst kindernummer gevoegd, meer dan honderd teekeningen gevende van allerlei kinder-kleedstukken en waarbij een tweede en bijzonder knippatroon is gevoegd.

Niet een modeblad is degelijker van inhoud dan de Gracieuse; niet een modeblad biedt hare lezeressen zulk oneindig getal modellen van alles wat kinder- en vrouwen-toilet aangaat.

Het gewoon gedeelte van het October-nummer bespreekt de najars- en winterkostumen; onberispelijke teekeningen van vrouwen-kinderoeden, venstersversieringen, haak- en borduurwerk volledigen dat weergaloos nummer.

Het abonnement op de Gracieuse begint met 1 Januari, 1 April, 1 Juli en 1 October, en kost: voor 3 maanden fr. 2,50 — voor 6 maanden fr. 5,00 — voor een jaar fr. 10,00.

De uitgave met gekleurde plaat kost: fr. 4,00 voor 3 maanden — 16 fr. per jaar. Men abonneert zich bij de Belgische Boekhandelsmaatschappij en ten buree van ons blad.

St-Trudo's Bierbrouwerij

Wed. Ferd. VANDEN HOVE-CLAES & zonen

Nieuwe Steenwegstraat, 50, Sint-Truiden.

DIPLOMA'S

Antwerpen, Wereldtentoonstelling 1894. — Gent, internationale Wedstrijd 1896. — Brussel, Wereldtentoonstelling 1897.

PRIJZEN DER BIEREN

BRUIN en WIT BIER, 13 fr. den hectoliter. — TAFELBIER, 10 fr. den hectoliter.

VERSCHENEN bij Jos. LEENEN, uitgever, Hamelstraat, 13, Sint-Truiden.

BOOMKWEKERIJ

Guill. Smolders-Clerinx, Boomkweker, Houtmart 35.

maakt zijne talrijke kalanten bekend dat zijne KWEKERIJ voorzien is van eene groote keus PLANTEN, namelijk duizenden gegroefde en wilde Kerse-, Appel- en Pereboomen, hooge en lage stammen. Eene groote keus Canadaboomen van 3 en van 4 jaar. 50 duizend Doornhaag, gesneden en ongesneden. Prijs, ongesneden, te beginnen van 2 fr. de 100; van 1 m. tot 1m70, 5 fr. de 100. Afgesneden van 0m70 tot 1m70, 8 fr. de 100; van 1 m. tot 2m50, 10 fr. de 100. Allerschoonste Kornoeljehaag. Sieraad- en Boschplanten. Alles aan de laagste prijzen en buiten alle concurrentie. Hij heeft de eer zich aan te bevelen voor de planterijen.

Stoof-enkachelmakerij van Lambert HAENEN, Varkensmarkt, te Sint-Truiden, nabij de kerk der B.P.P. Mendelbroeders, tegenover den hoek der Koorstraat. Groot assortiment Stoven en Kachels, zwart, gepolijst of genakleert, in alle grootte en van alle prijzen. Cuisinettes van alle modellen, geheel- en gedeeltelijk van ijzer. — Praelkachel voor fornuizen, Keukengerief, enz., enz. Prijzen buiten alle concurrentie. Men gelast er zich met de reparatien van al wat de stoof- en stoomkerij betreft.

ENGLISH-BITTER

waarvan er maar één depot in België is, TE WETEN, BIJ DE W^o HUBERT VANWEST, Grootte Markt, 2, St-Truiden.

Het ENGLISH-BITTER, die zoo smakelijke likeur, is ook heden algemeen bekend voor hare verscheidene genezende hoedanigheden. Zij verenigt dus het aangename met het nuttige. Regelmatig genomen des voormiddags of 's avonds, vóór het slapen gaan, helpt zij de digestie, zuivert het bloed en stilt de zenuwen. — Het ENGLISH-BITTER is daarenboven een uitnemend bewaarsmiddel tegen het beslag of geraaktheid, tegen alle zwaarlijvigheid, lichaamsverstopping, opstopping der lever, wormen, zuur en ander ongemak in de maag en ingewanden. Hetzelfde bevest krachtig de zinking op de borst en het koliek. Maar het kan niet genoeg geprezen worden als een slijmverdrijvend middel, want het zuivert op eene ongevoelige wijze het lichaam van deze en andere soortgelijke kwade humeuren, en belet die ook van in het lichaam te komen. Het slijm, gelijk men heden genoeg weet, is een zeer schadelijk vocht, waaraan men de meeste ziekten te wijten heeft. Het ENGLISH-BITTER, des morgens en des avonds genomen, verdrijft en voorkomt dus al wat aan 't lichaam schadelijk is, heeft daardoor den allerbesten invloed op de borst, maag en ingewanden, en kan gevolgtijkelijk niet dan het lichaam in eene volkomen en frische gezondheid onderhouden.

Uiterhand te huren

Een GEDEELTE van 't kerkje, genaamd van Sint-Augustinus, in de Stapelstraat, tegen de Middelbare school. Zich aan te bieden op de Bureelen der Goelshuizen, te Siat-Truiden.

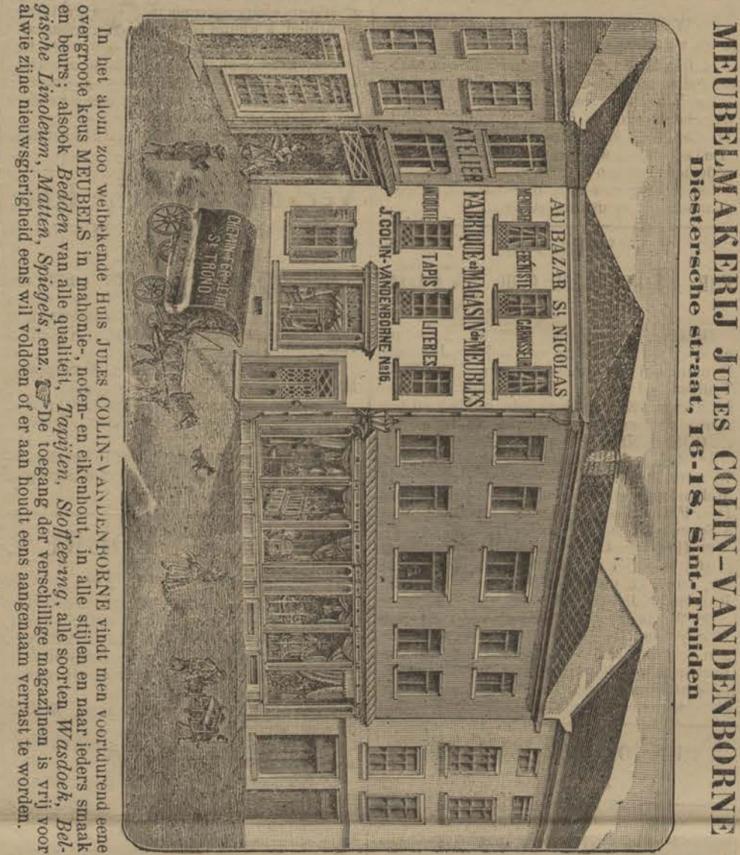
Boekhandel van Jos. LEENEN, Hamelstraat, Sint-Truiden.

SCHOONE KEUS NUTTIGE

SINTERKLAAS- EN NIEUJAARSGESCHENKEN

Atlassen van 75 centimen tot 6 frank, — Woordenboeken Vlaamsch-Fransch en Fransch-Vlaamsch van 3, van 6 en van 40 fr., — Verf- en Passerdozen, — Allerhande Teekencahiers, Fantasiebeeldekens en andere, — Fantasiekaarten, — Prenten en Prentenboeken, — rijke keus van Pennedozen, Pennestelen, Cahiers, Calepins, Portefeuilles en alle ander Schoolgerief, — Kerkboeken, — Paternosters, — Kribbekens, — Ganzespielen, — Allerlei snijwerk, — Nieuwjaarsbrieven van alle prijzen, enz., enz.

Bijzonder geschikt en leerrijk Kerstmis en Nieuwjaarsgeschenk **Onderrichtingen en Gebeden voor de heilige Mis**, ten gebruike der katholieke scholen, uit het Fransch van den Z. E. H. CARTUYVELS, Pastoor te Luik, vertaald door eenen Priester uit het Bisdom. Net gedrukt kerkboekje in banden van 0-30, 0-60, 0-70, 0-80 en 1-50.

In het alom zoo welbekende Huis JULES COLIN-VANDEBORNE vindt men voortdurend eene overvloedige keus MEUBELS in mahoe-, noten- en eikenhout, in alle stijlen en naar ieders smaak en beurs; alsook Bedden van alle kwaliteiten, Tapijten, Stoffen van alle soorten, Wasdoek, Belgische Linnen, Matten, Spiegels, enz. De toegang der verschillende magazijnen is vrij voor alwie zijne nieuwsgierigheid eens wil voldoen of er aan houdt eens aangenam vertrast te worden.

MEUBELMAKERIJ JULES COLIN-VANDEBORNE Diestervische straat, 16-18, Sint-Truiden

OM REDEN VAN VERGROOING

I. SCHURMANS-LAMMENS HOEFSMID

heeft de eer het publiek bekend te maken, dat hij om reden van vergrooing van werkhuis, magazijn, enz., verhuisd is van de Manegestraat naar Stapelpoort, oud huis Denon.

Van den beginne af eene goede faam verworven hebbende voor het beslaan van paarden in de hand en anderszins, zoowel te zijnen als bij de particulieren, beveelt hij zich insgelijks met vertrouwen aan voor al wat de Hoefmederij en de Wagenmakerij betreft.

Bij hem zijn altijd te bekomen *ressorts*, *assen* en alle benodigdheden voor koetsen, karren, wagens, enz. Verzorgd werk, vaardige bediening, matige prijzen.

HOTEL ROYAL

Eigenaar: Th. SNEYERS-MASSET Varkensmarkt, Sint-Truiden

Eenige Depothouder

UITMUNTENDE BIEREN DER GROOTE BROUWERIJEN RUTTEN, te Maestricht

TH. SNEYERS-MASSET heeft de eer het publiek te berichten, dat hij door eene overeenkomst met de Groote Bierbrouwerijen J.-H. RUTTEN, te Maestricht, het ALGEMEEN DEPOT verkregen heeft voor Sint-Truiden, Hasselt, Tongeren, Thienen, Zout-Leeuw, Landen, Borg-Worm, Hannuit en de daar tusschen gelegen dorpen, van de zoo goed verterende, zoo versterkende en smakelijke BIEREN, met dewelke de Brouwerijen RUTTEN een algemeen roem verworven hebben.

Hij verkoopt deze Bieren in tonnen en in flesschen, aan de volgende prijzen:

Dubbel Maestrichtsch Bier den hectoliter 30 fr.; de flesch, 1/4 liter, 10 centim.

Stout den hectoliter, 55 fr.; de flesch, 1/4 liter, 15 centimen.

Dubbel Beiersch (Bavière) den hectoliter 35 fr.; de flesch, 1/4 liter, 10 centim.

Alles vrachtfrij aan huis afgeleverd.

Alle zijne Bieren zijn van goede bewaring gewaarborgd.

De tonnen en flesschen, in goeden staat behouden, worden teruggenomen.

De achter geblevene of gebroken flesschen worden 16 centimen 't stuk gerekend.

De betalingen geschieden met gereed geld.

SCHOENMAKERIJ

zeer gunstig gekend om de goede hoedanigheid van 't leder.

Wilt gij een paar flinke duurzame SCHOENEN OP MAAT?

wend u tot de voordeelige Schoenmakerij

Frans Van der Poorten,

Kazernestraat, te St-Truiden,

vlak tegenover de kazerne. Daar kan men vooral schoenen op maat bekomen heel bijzonder geschikt voor buitenmensen, kooplieden en schoolkinderen.

Billijke prijzen. — Met eene enkele bestelling kan men zich overtuigen.

MEN VRAAGT

voor Half-Maart 1898 of 1899, in den omtrek van Sint-Truiden eene welingerichte WONING met stal, om een paar koeien te kunnen houden. Adres ten bureele van De Tram.

HUIS VAN VERTROUWEN.

GEBREVETEERDE EN GEDIPLOMEERDE RIJTUIGMAKERIJ E. VANSLYPE, 21, Brusthemstraat, te Sint-Truiden, 21

Bij gelegenheid te koop Soliede en sierlijke RIJTUIGEN van allen aard, zoo goed als nieuw en in den besten staat, zoals: landaus, calèches, groote en kleine breaks, omnibussen, dogcarsop 2 en 4 wielen, coupés, clarences, wagonnetten, phaëtons, coureuses met en zonder kap, vis-à-vis, tibur's Engelsche, Antwerpsche karren, Schriftelijke waarborg voor twee jaren. Verandering en vernieuwing van rijtuigen in allen aard. Zorgvuldige en spoedige bediening, aan gematigde prijzen. Alle rijtuigen in reparatie komende, worden kosteloos afgehaald en teruggevoerd. ALTOOS TE BEKOMEN allerlei soorten van nieuwe RIJTUIGEN, volgens de laatste modellen. Alles op het best verzorgd, afgewerkt en schriftelijk gewaarborgd, aan prijzen buiten alle mogelijke concurrentie.

LAATSTE NIEUWIGHEDEN

GOEDE EN SCHOONE **SPEELKAARTEN** van alle prijzen bij den drukker-uitgever van dit blad, Hamelstraat.

Spoedige en verzorgde reparatie der schoeisels

IN SINT-ANNA

Huis ELISE VAES, Ridderstraat, bij de Botermarkt

Het Magazijn is voortdurend voorzien van

6000 paar Occasieschoenen

van alle slag

als Mans-, Vrouwen- en Kinderbottinen, Schoenen voor Eerste-communicanten, Pantoffels, zware Werkmannschoenen, enz.

Alles, in leder van eerste kwaliteit, keurig en solied afgewerkt,

altijd aan halven prijs

Groote keus van GALOGHES (Engelsch merk)

aan 1 fr. goedkooper dan elders

Om reden der uitbreiding van den Schoenhandel

UITVERKOOP van alle Ellegoederen en Gemaakte Kleederen

aan alle aannemelijke prijzen, om zoohaast mogelijk de plaats te ruimen.

Alles in 't groot en in 't klein

Reukeloze Ruimtoestellen

De ondergetoekenden maken het geëerd publiek bekend, dat zij zich komen te voorzien van Reukelozen Ruimtoestellen.

Het ruimen der beerputten levert, in onze stad, vele bezwaren op: het is altijd zeer ongemakkelijk eenen geheelen nacht te moeten opblijven, te midden van verpestende reuk, en dan nog 's morgens zijn huis gansch bevuild te vinden.

Aan al die ongemakken heeft men eene einde gesteld. De REUKLOOZE RUIMTOESTELLEN ledigen de beerputten in valen dag; zij verspreiden geenen reuk; zij veroorzaken geene vuilnis.

In weinig tijds worden de grootste putten geleidigd.

Een ruimingstelsel, dat zulke voordeelen oplevert, moet noodzakelijk de voorkeur genieten. Daarom ook nemen de ondergetoekenden de erbedijge vrijheid hunne nieuwe onderneming bij het welwillend publiek aan te bevelen.

Lod. DENVOZ, W^o Lod. GERMEYS.

Voor de voorwaarden zich te wenden bij Lod. DENVOZ, Nieuwe Statiestraat, 35.

Abonnements et Vente en gros DE TOUS LES JOURNAUX DE MODES du Monde

En vente chez tous les Libraires sérieux

LA TAILLEUSE

Grand Journal de Mode Parisien

Paraisant le 1er et le 15

LA MODE ILLUSTRÉE

LE FAVORI DE LA MODE

LA SAISON

LE WIENER CHIC

LA NOUVEAUTÉ

LE GUIDE des COUTURIÈRES

LE MESSAGER des MODES

LE COQUET

LA MODISTE PARISIENNE

LE MONITEUR de la MODE

Le Journal des MARCHANDS TAILLEURS

5 fr. par an avec patrons

9 fr. avec gravures coloriées, gravés par les artistes de Paris

Spécimens gratuits

P. IMANS, 67, rue de l'Écuyer, Bruxelles

GRAND ET DÉTAIL

CATALOGUES ILLUSTRÉS GRATIS

In den Gouden Mortier.

ALFONS LUX, DROGIST 50, Brusthemstraat, St-Truiden, 50

Magazijn van Drogerijen

droge en gereed gemaakte Verven, Vernissen, Polie, Lak, Borstels, Sponsen, Vensterleders, Matten, Stoppen, Jenever, Likeuren en fijne Specerijen.

Groote keus Breukbanden en elastieke Kousen.

Bijzondere plaats voor 't aanpassen derzelve. Allerstrengste geheimhouding.

Lavementbuizen, Luchtkussens, enz.

Alles aan zoo laag mogelijke prijzen.

AAN ALLERHANDE beambten, handelaars, eigenaars, ENZ., ENZ.

ALLE KAPITALEN

TE BEKOMEN

te beginnen van 2000 frank, hoe groot zij dan ook wezenzins onderpand, terug te geven op 5, 10, 15, 20 en meer jaren per jaarlijkse aflossingen of annuïteiten als volgt, voor een kapitaal van 100 frank, dus interest ongeveer 3,35 %:

Duur der LEENING.	Jaarlijkse BETALING.	Duur der LEENING.	Jaarlijkse BETALING.
5 jaren	fr. 23,47	13 jaren	fr. 11,02
6 —	20,08	14 —	10,47
7 —	17,67	15 —	10,00
8 —	15,86	16 —	9,59
9 —	14,45	17 —	9,22
10 —	13,33	18 —	8,90
11 —	12,42	19 —	8,62
12 —	11,66	20 —	8,36

NB. Mits de betaling op hooger aangehaalden voet gedurende een zeker getal jaren, zijn kapitaal en interesten afgelost.

Verkrijgbaar voor bijzondere en voor openbare gestichten, obligatien met premien van fr. 250 en fr. 500, uitkeerbaar bij wijze van loting en andere obligatien van fr. 100, van 500 en 1000, aflosbaar op vast tijdstip, alle interest opbrengende tegen 4 ten honderd jaars.

II. TE BEKOMEN zonder eenigen waarborg, door alle beambten van Staat, provincie, gemeente, nationale Bank, maatschappijen van ijzeren- en spoorwegen, tramways, omnibussen, bureelen van Weldadigheid, burgerlijke Godshuizen, Kerkfabrieken, enz. Alle borgstellingen of cautionnementen (cautionnements) van officieren en gendarmen uitgesloten.

III. ALLERHAND CONTRACTEN van levensverzekeringen, bevestiging van kinderen en lijfrenten, Maatschappij The Mutual Life Insurance Company of New-York, opgericht in 1843, de grootste en rijkste Levensverzekeringmaatschappij van gansch de wereld.

Haar waarborgkapitaal bedraagt meer dan 900 miljoen frank.

Als onderlinge maatschappij heeft zij geene actionarissen of aandeelhouders. Alle winsten behorende alzoov rechtswaage aan de verzekerden.

De Maatschappij is onderworpen evenals al de anderen van denzelfden aard, aan het bijzonder en voortdurende toezicht van het Gouvernement van den Staat van New-York. Zij neemt de bevoegdheid van den Staat van New-York, in gericthoven van het rechterlijk arrondissement Brussel, voor de ongemakken die er zouden kunnen ontstaan nopens hare werkingen in België.

IV. VERZEKERING voor bijzondere, patronen of werklieden tegen alle ongevallen of accidenten.

Verzekering van patronen, als bankiers, nijveraars, maatschappij, enz., tegen de ongetrouwheid hunner beïden.

V. VERZEKERING TEGEN BRAND: De Belgische Maatschappij De Vereniging der Belgische Eigenaars, verzekerende aan dezelfde voorwaarden als al de andere maatschappijen, bovendien het voordeel opleverende dat hare verzekerden jaarlijks in hare winsten deelen zonder blootgesteld te zijn in hare mogelijkheverliezen te moeten komen, voordeel welk geene andere naamloze Belgische maatschappij geeft.

HOOFDAGENTEN worden gevraagd overal, waar deze laatste nog niet vertegenwoordigd is.

Algemene Agentschappen te Borgloon,

ALPH. MONDUS-PONET,

Candidaat-Notaris.